

נסיעתו התמוזה של שמעון פרס, כדי לייצג את ממשלת ישראל במדינת-הננס קוסטה-ריקה (אוכלוסיה: 650 אלף), נובעת מן היחסים בצמרת המדינה. נסיעתו, דווקא ערב יום העצמאות, באה בגלל חילוקי דעות על מקומו של פרס באירועים, בצד שריהבסון והרמטכ"ל. מנוי וגמור עם בן-גוריון להיות גם הפעם המרכז הבלעדי של כל האירועים הצבאיים, ללא סגן או צל. בגלל סיבה דומה, העביר בן-גוריון בשעתו את משה דיין מתפקיד הרמטכ"ל, ערב יום-העצמאות הראשון אחרי מיבצע סיני.

בן-גוריון עשוי להירתם בכל זאת למערכה חדשה נגד משה שרת ופנחס לבון. הופעתם של השניים בכינוס עיוני סגור במעלה החמשה הרגיזה את בן-גוריון, שיכנעה אותו שעדיין לא פנה לגמרי הסכנה הצפויה מהם, ושדורשה מכה נוספת כדי לסלקם סופית. כל תירוץ מתאים ינוצל למטרה זו.

ישראל יוזמת בשקט את חידושה של המערכה באו"ם לקבלת החלטה שתקרא למשאיומתן ישראלית-ישראלי. ראשי המחץ יהיו שוב כמה מדינות אפריקאיות. משרד-החוץ מקוה כי בספטמבר הבא יעלה בידיו להשיג לפחות רוב פשוט להחלטה כזאת, אם יצליח להביא לשינוי עמדתן של 20 המדינות שנמנעו בפעם שעברה (34 הצביעו בעד, 44 נגד).

בית-המשפט העליון להורות על ביטול כל חוק שנוגד את החוקה. חוקה בנוסח זה, הקיימת בארצות-הברית, למשל, עמדה לנגד עיני המחוקקים שהציעו את החוקה לכנסת. אך בן-גוריון חשש מחוקה כזו. לצורך התנגדותו הפך לראשונה בתולדות המדינה הצעירה לאנגלופיל (חובב אנגלים), החל להצביע על מערכת החוקים הבריטית, שי היא חסרת חוקה כביכול, כאדיאלית. נימוק אחר שלו היה: ישראל היא ארץ המיועדת לעליה ולא יתכן שהמיעוט הקטן היושב בארץ יקבע את דרכי חייהם של מיליוני העולים העתידיים להגיע. הנימוק המגוהך השלישי היה: חוקה נוקשה תשפיל כבוד השופטים, תאלץ אותם להתעסק בחוקים, שהם עניינם של הפוליטיקאים הבוויים ב"דר-דלל.

בכוח גימוקיו ועוד יותר בכוח לחץ פוליטי שכינע בן-גוריון ח"כים כגון זרה"פ טיג, שתמכו בחוקה המוצעת — לבטל את תמיכתם. העניין הפך למלחמת חיים ומות, עד אשר קם ח"כ פרוגרסיביסם יזהר הררי והצליח את ענייניו של ראש הממשלה. הוא הציע לפרוט את המסבצ לפרוטות, לקבל את החוקה פרקים-פרקים במשך ה"שנים. הצעתו של הררי התקבלה, מה גם שהוא נמנע מלהעלות את עניין נוקשות החוקה.

רק בשני סעיפים התאחדה הכנסת נגד בן-גוריון וכעבור שנים אחדות נוכחה ב" תבונה צעדה. היה זה בסעיף חוק יסוד הכנסת: בסעיף 4 נקבע ששיטת הבחירות לא תשונה אלא ברוב של 61 ח"כים לפי חוק. בן-גוריון היה מוכן כעת לכל תש"לום קואליציוני תמורת ביטול הסעיף הזה. סעיף נוקשה שני בחוק יסוד הכנסת הוא סעיף 44, לפיו אסור לשנות את חוק יסוד הכנסת על פי חוק חירום. לפי הסעיף הבא באותו חוק — אין לשנות את סעיף 44 אלא ברוב של 80 חברי כנסת לפחות.

שאזה מברעת. חבר הכנסת החדש קלינגהופר הספיק בחשע שנותיו בישראל, אליה בא מברזיל, אחרי נדודים על פני חצי תריסר ארצות אחרות, לעלות בדרכה בפקולטה למשפטים ממרצה, לפרופסור-חבר. גם את עבודתו בכנסת הוא עושה באותה יסודיות המאפיינת את עבודותיו המדעיות. כאשר החליט להגיש למפלגה הליברלית, כשי ליום שנתה הראשונה, הצעת חוקה, עבר על הצעה זו לילות כ"ימים והשקיע בה מחשבה מרובה.

"אני רוצה להיות אוטופי", הסביר קלינגהופר, "אני רוצה להגיע לתוצאות של ממש. הייתי מעדיף מגילת חוקה שלמה ומליאה, שרענה על כל הבעיות. אך אני מבין שבמצב הנתון זה בלתי אפשרי. לכן אני מקבל את ההחלטה הקיימת ומציע רק פרק אחד בחוקה הדרושה: את הפרק על זכויות האזרח.

"אין טעם לקבל חלק זה", המשיך הח"כ, "מבלי להפוך אותו לנוקשה ומחייב, על-מנת ששום חקיקה רגילה לא תוכל לשנות אותו. יש לכן לחסן תחומים אחרים של זכויות האזרח מפני התערבות השלטון".

הצעות חוקה זו ונטל קלינגהופר, עובד כעת על עיבודן והתאמתן לתנאיה של ישראל ומתכנן להגישן לכנסת החמישית. במושב הקרוב עולה הכנסת לעמוד בפני אתגר חמור ביותר מרוב אלה שעמדה בפניהם עד כה. הממשלה תמצא במקרה זה בקלינגהופר יריב ותכססן משפטי ש"טרם היה כמוהו בכנסת.

כי השאלה האמיתית שתעמוד בפני ה"כנסת תהיה: האם מוכנים חבריה להרים את ידם נגד הצהרת זכויות האדם, לפיה גם הכוונה מדינת ישראל?

יחסים מרחביים

תרופות לאלג'יריה

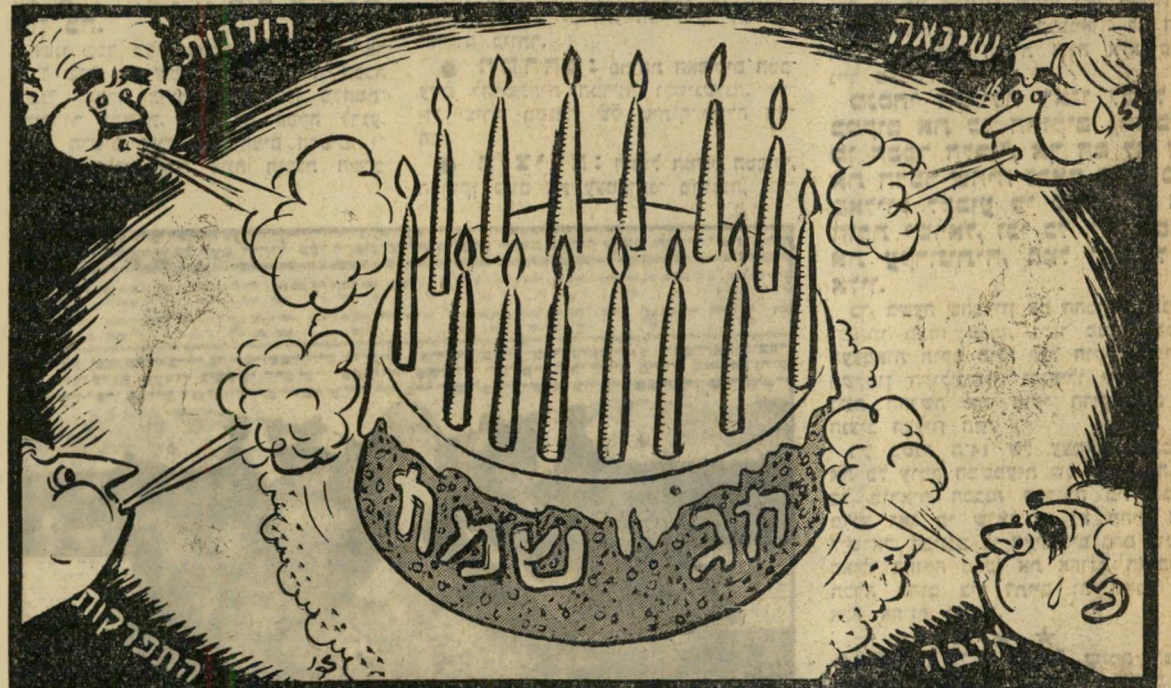
ההצהרה הכוזבת, שיוחסה למוחמד בן-בלה, בדבר משלוח 100 אלף מתנדבים אל-ג'יריים לשיחור סלסטין (הטול הזה 1284). נשאה פרי חיובי ביותר. מעז יצא מתוך: כתוצאה מברוח-התעמולה המצרי, נאלצה ממשלת אלג'יריה החופשית לדון רשמית ביחסי ישראל-ערב, לקבוע עמדה. הסיכום: ש"ההסברה האלג'ירי מוחמד יויד, הכחיש רשמית את הידיעה, אשר

(המשך מעמוד 4)
ניצבת מאחוריה. אך הזעזוע הקטן של חוקי העבודה הוא כאין וכאפס לעומת מה שמכין הפרופסור המומחה לחוקה ולחוק אדמיניסטרטיבי לקראת מושב ה"כנסת הבא.

קלינגהופר הצטרף למפלגה הליברלית כ"נציג הכח השלישי ביום היוחסדה, לפני כשנה. שלא כמו עסקנים פוליטיים ותיקים, הרואים במצע מפלגתם לבחירות שטר שלא נועד לפרעון, לקח הוא את המצע עליו חתם בכל הרצינות. הנקודה החשובה ביותר לח"כ הליברלי, ליד גליציה וחניך האוני-ברסיטה בוניה, היתה נקודת התורפה של החוק הישראלי: הבטחת זכויות הפרט.

זכויות הפרט בישראל אינן מוגנות לא משום שבתי-המשפט אינם רוצים להגן עליהן. הן אינן מוגנות משום שחסר ל"משפט הישראלי המכשיר החיוני, בלעדיו אין כל אפשרות להגן על זכויות האזרח: אין לישראל חוקה.

תרומות אנטי-דתיות. במשך שנים רבות הצליחו חוגי השלטון לזייץ בייבוך

הם לא יכבו אותם

עלין תחרזו המערכה בבירות המדינות הנמנעות הבאות: אירלנד, ארגנטינה, אוסטרליה, בוליביה, וונצואלה, חש, סוגו, יוון, מקסיקו, נורבגיה, נפאל, טנגל, פרו, פיליפינים, צרפת, קולומביה, קונגו (ליאפולדוויל), שבדיה, תאילנד. מערכה דומה תנוהל בבירות המדינות שנעדרו בעת ההצבעה האחרונה: אפריקה הדרומית, גאבו, הונדורס, טאנגאניקה, לאוס ופורטוגל.

הסיכסוך הסתדרותי-ממשלה או הסתדרותי-כנסת לא יסאר מוגבל למפא"י. גם במפלגות אחרות ייווצר מצב של התנגשות גלויה בין נציגיהן בהסתדרות, התובעים הגנה על רמת-הסחיה של הפועלים, לבין שאר העסקנים, הדוגמים לאינטרסים אחרים. בולט ביותר הסיכסוך בתוך אחדות העבודה, בין האופוזיציה הפועלית (ארס, אלמוזלינו ובני מהרשק) לבין שליטי המפלגה (אלון ובן-אהרון, עם גילי באמצע). סיכסוך מקביל עשוי להיווצר גם בקרב המפלגה הליברלית, בין הצמרת הימנית (עם ספיר בראש) לבין הנציגים בהסתדרות, שדורש הוא הלל ז"ל.

יגאל אלון יצטרך ללחום קשה על השינויים בשירותי התעסוקה. שמירתם היתה להעביר לו (ולמפלגתו) את עמדת-הכוח העיקרית בשטח זה. מאחר שגם ההסתדרות וגם נותני-העבודה נוטים להתנגד בחריפות לשינויים אלה, מתכוון אלון להופיע אישית בפני ההועדה המרכזת של ההסתדרות, על-מנת לשכנע את חבריה לקבל את דעתו. צפויות לו שם הפתעות.

הטיסה חסרת-האחריות של עובדי מוכן הברק תעלה בכנסת. הטיסה במטוס מיושן, שאינו שייך לשום חברה ושאינו ל"רשיון תעודת כשירות, כמעט נסתיימה השבוע באסון המוני ל"27 עובדים רכירתי,

כשהטיס התכוון להנחית את המטוס בלב ים. רק בנס עלה בידי הטייס להגיע לשדה-תעופה צרפתי, רחוק מקו הטיסה שלו.

צפויות כמה שערוריות על רקע אמנותי. אחת מהן קשורה בעסקי אמרגנות והבאת אמנים זרים לארץ, בקשר לאיקונים הבסתות. שניה תתחולל על רקע היחסים בחוגי ההסרטה, כשיצרי סיניה יטענו שלפחות ביקורת שלילית אחת על סרטם נכתבה בידי מבקר שיש לו עניין אישי בחברת-הסרטה מתחרה.